

Perspectiefnota 2010

Veiligheidsregio Hollands Midden
Samen sterk voor meer veiligheid!

Traject van behandeling en besluitvorming

- 09-02-09 Behandeling in de Veiligheidsdirectie (besluitvormend)
- 18-02-09 Verzending van de bestuursstukken richting DB
- 05-03-09 Behandeling in DB met toelichting door de leden van de Veiligheidsdirectie
- 12-03-09 Verzending van de bestuursstukken richting AB
- 26-03-09 Behandeling in AB met voorstel tot vaststelling Perspectiefnota 2010

Inhoud

1. SAMENVATTING	3
2. INLEIDING	4
3. STAPPEN OP WEG NAAR DE VEILIGHEIDSREGIO	5
4. AUTONOME ONTWIKKELINGEN.....	9
5. CONCRETISERING BELEIDSPROGRAMMA'S	10
PROGRAMMA BRANDWEER	10
PROGRAMMA GEMEENSCHAPPELIJKE MELDKAMER	14
PROGRAMMA GHOR	15
PROGRAMMA ORANJE KOLOM	15
PROGRAMMA VEILIGHEIDSBUREAU	16
6. ACTUELE RISICOPARAGRAAF	17
7. OVERZICHT AANWENDING HOGERE RIJKSBIJDRAGE EN GEMEENTELIJKE BIJDAGEN 2010	22

1. SAMENVATTING

1. De Perspectiefnota 2010 is een beleids -en financieel kaderstellende nota die de bestuurlijke richting aangeeft voor het begrotingsproces 2010 en de daaropvolgende meerjarenramingen van drie jaar. In dit proces spelen op dit moment de volgende ontwikkelingen:
 - het besluit van het Algemeen Bestuur tot regionalisering van de brandweer in Hollands Midden is voorgelegd aan de deelnemende gemeenten;
 - de behandeling van de Wet op de Veiligheidsregio's in de Tweede Kamer staat binnenkort gepland;
 - beleidsontwikkelingen rond de GMK zijn onderwerp van overleg met de korpsbeheerder en dienen te worden afgestemd met de toezichthouder en de Veiligheidsdirectie;
 - nadere invulling van de inrichting van het Veiligheidsbureau dient nog plaats te vinden;
 - structurele invulling en dekking vanaf 2010 voor de taak en/of functie van coördinerend gemeentesecretaris dient nog vorm te krijgen.
2. In deze perspectiefnota zijn de verschillende stappen, op weg naar de veiligheidsregio Hollands Midden gezet, in beeld gebracht. Hierbij is aandacht besteed aan de negen basisniveau's volgens de kabinetsvisie, de basisvereisten crisisbeheersing, de afspraken in het met het ministerie van BZK afgesloten convenant en de doelstellingen in de programmabegroting 2009. Het ministerie stelt een rijksbijdrage in het vooruitzicht voor de jaren vanaf 2010 dat veronderstelt dat de regio's mede invulling aan de wet en de kwaliteits-AMvB kunnen geven.
3. Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden heeft ingestemd met de resultaten van het vervolgonderzoek *Regionalisering Brandweer Hollands Midden: Samen sterker dan alleen!* Het AB verzoekt de gemeenteraden overeenkomstig te besluiten. De startbijdrage voor de brandweer maakt onderdeel uit van deze perspectiefnota. In de Perspectiefnota 2009 werden verschillende beleidsontwikkelingen in beeld gebracht. Deze zijn bij de begroting 2009 niet gehonoreerd in afwachting van de wet en het besluit tot regionalisering. Deze beleidsontwikkelingen, te dekken uit de hogere rijksbijdrage, maken onderdeel uit van deze perspectiefnota en worden ter besluitvorming voorgelegd.
4. In de autonome ontwikkelingen wordt bij de opstelling van de programmabegroting 2010 rekening gehouden met indexering van lonen en prijzen van respectievelijk 4,8% (deze bestaat voor 2,5% uit het vervallen van de Awf-premie per 1 januari 2009 en 2,3% uit de reguliere geharmoniseerde loonindex) en 1,7%.
5. De in de Perspectiefnota 2010 onderkende risico's worden overgenomen in de ontwerp-programma-begroting 2010.
6. In de bijlage zijn twee specificaties opgenomen, te weten een overzicht van aanwending van de hogere rijksbijdrage en een overzicht van de bijdrage per gemeente resp. samenwerkingsverband zoals naar de huidige inzichten wordt opgenomen in de programma-begroting 2010. In dit laatste overzicht is rekening gehouden met indexering van de startbijdrage volgens bijlage 1 van het eindrapport regionalisering brandweer in Hollands Midden en doorrekening van de andere programma's.

2. INLEIDING

De functie en dilemma's van de Perspectiefnota 2010 (PN)

De PN is een beleids -en financieel kaderstellende nota die de bestuurlijke richting aangeeft voor het begrotingsproces 2010 en de daaropvolgende meerjarenramingen van drie jaar. De grondslag van de PN is verankerd in de financiële verordening van de gemeenschappelijke regeling Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden. Hierin worden de kaders voor de vijf programma's: Brandweer, GMK, GHOR, Veiligheidsbureau en Oranje Kolom opgenomen. Het Algemeen Bestuur (AB) van de gemeenschappelijke regeling besluit jaarlijks over de beleids- en financiële kaders. Het is de secretaris/directeur die terzake een voorstel inbrengt gelet op de voorstellen van het Dagelijks Bestuur (DB) en rekening houdend met de adviezen van de Veiligheidsdirectie. Gezien het kaderstellende karakter is een goede en onderlinge afweging van beleidsvoornemens op de programma's inclusief daarmee samenhangende middelen en financiële dekking voor de komende planperiode uiterst belangrijk. Het is in feite het ultieme moment in de beleidscyclus om de voorgenomen activiteiten met en op elkaar af te stemmen met het oog op een zorgvuldige bestuurlijke behandeling.

Bij de voorbereiding van deze perspectiefnota spelen de navolgende ontwikkelingen:

- De projectrapportage regionalisering brandweer Hollands Midden is ingebracht in de vergadering van het DB op 13 januari 2009 en het AB op 29 januari 2009. Het AB heeft zich verenigd met het voorstel tot regionalisering. Nu zullen de individuele gemeenteraden zich daarover moeten uitspreken. De verwachting is dat de raadsbesluiten niet eerder dan april 2009 bekend zijn.
- De Tweede Kamer behandelt de Wet of de Veiligheidsregio's binnenkort.
- De gevolgen van de vast te stellen kwaliteit-AMvB's, inclusief financiële impact en (eventuele) financiële compensatie van het rijk, zijn nu nog onbekend.
- Met de parlementaire vaststelling van de Wet Veiligheidsregio's ontstaat een nieuw beeld over het wettelijke kader voor de invulling van de taken van de veiligheidsregio's en zal besluitvorming nodig zijn voor de gewenste organisatorische inrichting van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Deze is ook mede afhankelijk van de besluitvorming over de regionalisering van de brandweer in Hollands Midden.
- De beleidsontwikkelingen van de GMK zijn onderwerp van overleg met de korpsbeheerder en dienen nog te worden afgestemd met de Toezichthouder en de Veiligheidsdirectie.
- De structurele inrichting en financiële dekking van het Veiligheidsbureau is afhankelijk van regionalisering van de brandweer en vaststelling van de Wet Veiligheidsregio's. Aan de kwartiermaker is gevraagd om nadere invulling te geven aan het veiligheidsbureau door het opstellen van een bedrijfsplan (inclusief begroting) en een werkplan. Ook dient de kwartiermaker inzichtelijk te maken hoe invulling wordt gegeven aan de relatie met de kolommen en de externe partners. Het dilemma is dat de invulling sterk afhankelijk is van de besluitvorming over de regionalisering van de brandweer.
- In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 13 november 2008 heeft het Dagelijks bestuur zich uitgesproken over de invulling van de positie van de coördinerend gemeentesecretaris na 1 januari 2009. Besloten is de invulling van de functie per 1 januari 2009 te realiseren door continuering van de huidige situatie tot uiterlijk 1 januari 2011. De kosten (ad € 60.000 per jaar) van de invulling voor het jaar 2009 worden ten laste gebracht van de begroting van de gemeenschappelijke regeling. De dekking voor 2010 is niet aangegeven. De in de Perspectiefnota 2009 aangegeven dilemma's op het gebied van huisvesting zijn niet opgelost.

3. STAPPEN OP WEG NAAR DE VEILIGHEIDSREGIO

De negen basisniveau's volgens de Kabinetsvisie

In juli 2006 wilde het kabinet de zogenoemde basisniveau's geregeld hebben. Samen vormen deze punten de minimale bestuurlijke en organisatorische infrastructuur voor de regio als eerste stap naar effectief functionerende veiligheidsregio's waar integraal aan veiligheidsvraagstukken wordt gewerkt. Deze basisniveau's zijn:

1. verdere regionalisering van het beheer van de brandweer;
2. integratie van de besturen van de regionale brandweer en GHOR;
3. regionalisering van de beheersaspecten van de rampenbeheersing;
4. verplichte bestuurlijke samenwerking van regionale brandweer en GHOR met politie;
5. doorzettingsmacht van het regionaal hulpverleningsbestuur;
6. versterken bevoegdheden van de regionaal commandant brandweer;
7. pro-actie en preventie (adviesrol regio);
8. versterking GHOR;
9. financieringssystematiek.

Met de vorming van de gemeenschappelijke regeling Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden per 1 januari 2006 werd voldaan aan de beoogde bestuurlijke integratie tussen regionale brandweer en GHOR. Daarnaast is een convenant gesloten met het Regionaal College van Politie Hollands Midden zodat ook deze beoogde samenwerking tot stand werd gebracht. Aansluitend werd een visiedocument bestuurlijk vastgesteld en aan het ministerie van BZK aangeboden.

Basisvereisten Crisismanagement

De rampenbestrijding en crisisbeheersing in Nederland moeten worden verbeterd. De norm waaraan moet worden voldaan is begin 2007 vastgelegd in de Basisvereisten Crisismanagement. Deze vereisten zijn onderverdeeld in vier verschillende processen:

1. melding & alarmering;
2. op- & afschaling;
3. leiding & coördinatie;
4. informatiemanagement.

De Wet Veiligheidsregio's stelt nadrukkelijk kwalitatieve en kwantitatieve eisen aan het niveau van de crisisbeheersing waar veiligheidsregio's aan dienen te voldoen. De afgelopen jaren is door de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden en haar partners sterk ingezet op het versterken van de multidisciplinaire coördinatiestructuren en processen. Dit heeft onder meer geleid tot een nieuwe GRIP regeling, het operationaliseren van het nieuwe RCC, en de introductie en het in gebruik nemen van MultiTeam.

De door de minister van BZK opgestelde Basisvereisten Crisismanagement stellen echter aanvullende eisen aan het stelsel van multidisciplinaire coördinatiemechanismen. Aangezien de basisvereisten nader aangescherpt zullen worden is nog niet exact duidelijk welke gevolgen dit voor de regio Hollands Midden zal hebben. Wel duidelijk is dat aanvullende inspanningen nodig zijn ten aanzien van de opkomsttijden van CoPI, ROT, BT en RBT en het operationeel maken van de secties informatievoorziening bij de afzonderlijke operationele staven. Dit zal ondermeer met zich meebrengen dat functionarissen gepiketteerd dienen te worden conform de basisvereisten van BZK. De kosten die samenhangen met het ROT-piket bedragen naar verwachting op jaarbasis circa € 75.000. De kosten die samenhangen met de implementatie van de overige eisen zijn nog onbekend.

Ter versterking van de operationele voorbereiding van de brandweer wordt ook voortgegaan met het opzetten van een informatie managementsysteem binnen de brandweerkolom voor de operationele informatievoorziening in de repressieve fase.

Het gaat hierbij om het ontsluiten van specifieke interne en externe gegevensbronnen en het beschrijven en implementeren van operationele informatie-uitwisselingsprocessen. Voor deze functie dient binnen de organisatie van de regionale brandweer beleidscapaciteit op het gebied van operationele informatievoorziening gerealiseerd te worden. Hiervoor is een bedrag van circa € 70.000 benodigd.

Onderdeel van dit versterkingstraject is tevens de conversie van het rampencoördinatiesysteem MultiTeam naar CEDRIC, de landelijke systeemopvolger van MultiTeam. Het gebruik van een dergelijk systeem heeft inmiddels zijn nut meer dan bewezen, zowel bij oefeningen als tijdens daadwerkelijke inzetten. Een dergelijk systeem is daarom bij een serieuze aanpak van de crisisbeheersing onontbeerlijk. Het ministerie van BZK heeft zich gecommitteerd aan de uitrol en implementatie van CEDRIC op landelijk niveau, waarmee het feitelijk een landelijk systeem wordt.

Voor de RB en GHOR HM (en haar partners) betekent dit dat – ondanks de financiële ondersteuning door BZK – in de begroting ruimte dient te worden gemaakt voor de continuering van MultiTeam/CEDRIC na 2009. De beschikbare dekking voor MultiTeam loopt af per 31 december 2009. In deze perspectiefnota wordt uit gegaan dat de financiële dekking wordt verkregen uit de verhoging van de rijksbijdrage vanaf 2010. Vooralsnog wordt in deze Perspectiefnota ervan uitgegaan dat de kosten voor CEDRIC zich verhouden tot die van MultiTeam (€ 125.000). De doelstelling is dat de Veiligheidsregio Hollands Midden op 1 juli 2009 netcentrisch werkt en CEDRIC het systeem is dat gebruikt gaat worden ter ondersteuning. Met de invoering van CEDRIC wordt voldaan aan een belangrijke voorwaarde van de basisvereisten crisismanagement, te weten het informatiemanagement.

De afspraken in het Convenant

Op 9 juli 2008 is het Convenant veiligheidsregio Hollands Midden 2008-2009 ondertekend door de minister van BZK, mevrouw G. ter Horst, en de heer W.M. Cornelis namens het Algemeen bestuur Veiligheidsregio Hollands Midden. Hierin verplichten partijen elkaar om de twee doelstellingen, namelijk het binnen twee jaar de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde te brengen en te komen tot professioneel georganiseerde veiligheidsregio's, te realiseren. In het convenant staan de volgende verplichtingen:

rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde

Omdat in het convenant de concepttekst van het kwaliteitsbesluit is gevolgd, is de uitwerking in het toetsingskader van IOOV niet echt een probleem, al blijft er sprake van een concept kwaliteitsbesluit.

opstellen risicoprofiel voor 1 januari 2010

Aan dit traject wordt hard gewerkt vanuit een multidisciplinaire projectgroep. Focus is het risicoprofiel gereed te hebben voor bestuurlijke besluitvorming uiterlijk 1 oktober 2009. Niet genoemd in het convenant maar wel in de ontwerp Wet op de Veiligheidsregio's zijn de planfiguren regionaal beleidsplan en regionaal crisisplan.

informatievoorziening en ICT multidisciplinair ingericht en geïmplementeerd voor de Veiligheidsregio en afzonderlijke veiligheidspartners

Het Implementatietraject netcentrisch werken is in volle gang. Zoals gesteld wordt ter versterking van de operationele voorbereiding van de brandweer ook voortgegaan met het opzetten van een informatiemanagementsysteem binnen de brandweerkolom voor de operationele informatievoorziening in de repressieve fase.

eenduidig multi- en monodisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan afgestemd op het risicoprofiel

Een nieuw beleidsplan opleiden, trainen en oefenen is in concept gereed. Dit is nog aangehouden vanwege discussie over de brede benadering van de ontwikkelingen binnen de Veiligheidsregio Hollands Midden. In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 5 maart 2009 is het oefenjaarplan 2009 ter besluitvorming aangeboden. De bevindingen nulmeting IOOV-onderzoek 'multidisciplinair opleiden en oefenen' zijn recent ontvangen.

regionale brandweer

In de vergadering van 29 januari 2009 heeft het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden ingestemd met de resultaten van het vervolgonderzoek *Regionalisering Brandweer Hollands Midden: Samen sterker dan alleen!* Op dit besluit is in deze perspectiefnota in het programma brandweer nader ingegaan.

GHOR

De HKZ certificering wordt gecontinueerd en behoeft verder geen nadere uitwerking.

De doelstellingen in de programmabegroting 2009

In het kader van de geschetste ontwikkelingen rond de Wet op de veiligheidsregio's heeft het Algemeen bestuur in de programmabegroting 2009 de missie, visie en doelstellingen op de veiligheidsregio geformuleerd. De Veiligheidsdirectie zal vanuit de geformuleerde missie en visie de volgende doelstellingen behalen:

rampenbestrijding en crisisbeheersing

Verbetervoorstellen zijn geformuleerd en in gang gezet op het terrein van:

1. crisiscommunicatie;
2. opleiden, trainen en oefenen (nieuw meerjaren oefenbeleidsplan);
3. informatievoorziening;
4. evaluatie van multidisciplinair optreden¹

Het regionaal beleidsplan en het regionaal crisisplan (verplichting ingevolge Wet Veiligheidsregio's) zijn ontwikkeld.

integraal veiligheidsbeleid

De veiligheidsdirectie zal een beperkt aantal thema's gebruiken om de meerwaarde van multidisciplinaire aanpak voor het lokale bevoegd gezag en de afzonderlijke kolommen en partners vast te stellen.

Voorstellen zijn geformuleerd voor de aanpak van:

1. jeugd (& alcohol); te denken valt aan: vroegtijdig schoolverlaten, (rechts)radicale jongeren, veilig uitgaan;
2. milieu;

Vanaf begin 2009 zullen de uitkomsten van de dan uitgevoerde lokale integrale veiligheidsmonitor worden gebruikt bij de inhoudelijke keuze voor de aan te pakken onderwerpen.

gemeenschappelijke meldkamer

Er zijn stappen gezet naar verdere integratie van meldkamerprocessen.

De parlementaire behandeling van de wet

In een veiligheidsregio werken brandweer, geneeskundige diensten en politie samen aan de hulpverlening aan de burger. Ook het optreden van gemeentelijke en andere diensten in samenwerking met de hulpverleningsdiensten in geval van een ramp of een crisis wordt in een veiligheidsregio geregeld. Eén van de prioriteiten van het kabinet is dat de rampenbestrijding en crisisbeheersing vóór eind 2009 op orde is en dat er in 2010 professioneel georganiseerde veiligheidsregio's zijn. Deze kwaliteitsverbetering wordt mogelijk door het wetsvoorstel Wet op de Veiligheidsregio's, dat naar verwachting per 1 januari 2010 in werking treedt. Het wetsvoorstel regelt de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau en stelt kwaliteitseisen.

¹ Deze onderwerpen maken deel uit van het nog lopende regionaal beheersplan crisisbeheersing 2006-2009

Vooruitlopend op de wet heeft de minister van BZK in 2008 met het merendeel van de vijftientig veiligheidsregio's afspraken gemaakt om deze kwaliteitsverbetering al in gang te zetten. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid toetst regelmatig op welk kwaliteitsniveau de veiligheidsregio's zitten. Op 11 december 2008 heeft de minister een nota aan de Tweede Kamer aangeboden inclusief een tweede nota van wijziging. De behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer staat binnenkort gepland.

Het Besluit veiligheidsregio's (de Kwaliteits-AMvB)

Naast de wet is een ontwerp van het Besluit veiligheidsregio's, dat nadere regels aan de veiligheidsregio's en de brandweer stelt, ter consultatie naar de veiligheidspartners, gestuurd. Het besluit is gebaseerd op het wetsvoorstel Veiligheidsregio's. Het doel van de veiligheidsregio is om ons land beter voor te bereiden op de bestrijding van rampen en crises. Het wetsvoorstel regelt de organisatie van de brandweezorg, de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau. Het Besluit veiligheidsregio's stelt nadere regels aan de veiligheidsregio's en de brandweer. Zo zijn bijvoorbeeld de Basisvereisten Crisismanagement en de aanrijdtijden van de brandweer opgenomen. In het besluit wordt het basisniveau vastgesteld waaraan de organisatie en taken van de regio's en de brandweezorg moeten voldoen. De doelstelling van het besluit is het verzorgen van uniformiteit in de organisatie en de prestaties van de regio's. Uniformiteit is van belang voor het mogelijk maken van interregionale bijstand en bovenregionaal optreden.

De nieuwe rijksbijdrage

Het ministerie van BZK heeft aangekondigd dat de nieuwe rijksbijdrage substantieel wordt verhoogd en dat sprake zal zijn van een ongedeelde rijksbijdrage voor de programma's brandweer en GHOR binnen de veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur is in die optiek het orgaan dat beslist over de onderlinge aanwending over deze programma's. In de zogenoemde najaarscirculaire van BZK² is op basis van de nieuwe systematiek de bijdrage over de regio's verdeeld. Voor Hollands Midden is de bijdrage 2009 € 2.456.390 (2008 was € 2.379.444).

De afgegeven prognose is voor de jaren 2010 tot en met 2012 achtereenvolgens (afgerond) € 3,42 miljoen en vervolgens € 3,9 miljoen structureel. Het ramen van de stijging van de rijksbijdrage dient evenwel te worden afgezet tegen de in deze perspectiefnota vermelde beleidsontwikkelingen. Daarnaast is nog relevant in hoeverre in de hogere rijksbijdrage wel of geen rekening is gehouden met de invulling van de kwaliteits-AMvB's.

Vormgeving van de Veiligheidsregio Hollands Midden

In de Perspectiefnota 2009 en de programmabegroting 2009 is uitgebreid stilgestaan bij het op dat moment ingebrachte ontwerp van wet, de gesloten convenanten en de kwaliteits-AMVB. De inrichting van de veiligheidsregio's – en derhalve ook in Hollands Midden – zal nadat de parlementaire behandeling is afgerond, in een snel tempo vorm moeten worden gegeven. In de risicoparagraaf is aangegeven dat die vormgeving sterk afhankelijk is van de uiteindelijke regelgeving. De hiermee gepaard gaande financiële inspanningen zijn nu nog slechts op hoofdlijnen aan te geven. Voor de inhoudelijke informatie over de ontwerp-wet en het ontwerp-besluit alsmede de reactie van de minister in de tweede nota van wijziging wordt korthedshalve verwezen naar de tekst in de Perspectiefnota 2009 en de programmabegroting 2009 alsmede naar de websites van het ministerie van BZK en de Tweede Kamer der Staten Generaal.

² Circulaire van 24 november 2008, kenmerk 2008-534171

4. AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Indexering loonkosten

Voor de loonkostenindex 2010 wordt uitgegaan van de jaarmutatie CBS van de index CAO-lonen, overheid (2000 = 100) en de wijzigingen in de pensioen- en sociale lasten werkgevers. Dit levert het volgende beeld op. De mutatie 2008 van het CBS van de index CAO-lonen tot en met november 2008, overheid bedraagt 2,5 %. Dit is in lijn met de afgesloten CAO voor 2007 en 2008, waarin een structurele verhoging van 2,2 % per 1 juni 2008 en een verhoging van de eindejaarsuitkering met 1,5 % voor 2008 is opgenomen. De percentages sociale lasten zijn afhankelijk van de bedrijvensector waarin de Belastingdienst het ISMH, de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden en de RDOG Hollands Midden heeft geplaatst. Bovenstaande percentages zijn gebaseerd op de sector, waaronder de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden en de RDOG Hollands Midden vallen. Daarnaast vervalt met ingang van 2009 de korting WAO/WIA.

Omschrijving effect voor RB en GHOR HM 2010-2013

Mutatie CAO-lonen conform CBS	2,500
Daling pensioen- en sociale premies	- 0,255
Stijging i.v.m. vervallen korting WAO/WIA	0,080
<i>Totale stijging loonkosten</i>	<i>2,325</i>
Voorgestelde totale loonkostenstijging afgerond in procenten	2,3

Indexering materiële kosten

Het indexcijfer voor de materiële kosten op basis van de harmonisatie met de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden en het ISMH bedraagt op basis van de CBS-Consumentenprijsindices (CPI; 2006 = 100) alle huishoudens tot en met december 2008 2,3 %. De prognose van het Centraal Planbureau gaat voor 2010 uit van 1,0 %. Voorgesteld wordt voor de stijging van de materiële kosten voor de begroting 2010 en de meerjarenraming tot en met 2013 uit te gaan van het gemiddelde van de stijging op basis van historische reeksen en de geprognosticeerde stijging. De voorgestelde kostenstijging wordt dan 1,7%.

5. CONCRETISERING BELEIDSPROGRAMMA'S

Programma Brandweer

Regionale brandweer

In de vergadering van 29 januari 2009 heeft het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden ingestemd met de resultaten van het vervolgonderzoek *Regionalisering Brandweer Hollands Midden: Samen sterker dan alleen!* Het Algemeen Bestuur verzoekt de gemeenteraden overeenkomstig te besluiten, met als belangrijkste uitgangspunten:

- de gemeentelijke brandweezorg in Hollands Midden met ingang van 1 januari 2010 te regionaliseren, conform de convenantsvoorwaarden van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en onder te brengen in een nieuwe regionale brandweerorganisatie Brandweer Hollands Midden;
- de nieuwe brandweerorganisatie kent als organisatie- en besturingsmodel het districtsmodel;
- de nieuwe brandweerorganisatie gaat bij de instelling uit van de reeds regionaal afgesproken kwaliteitsnormen 2010;
- de gemeentelijke startbijdrage aan de nieuwe brandweerorganisatie per 1 januari 2010 is het totaal van de (geïndexeerde) geraamde netto budgetten 2009, vermeerderd met de additionele budgetten voor het wegwerken van de geconstateerde kwaliteitsmanco's en verminderd met het aandeel in de efficiency, volgens de afgesproken verdeellijn;
- in het eerste jaar van de nieuwe brandweerorganisatie wordt een beleid ontwikkeld waarmee de kosten voor de brandweezorg in Hollands Midden op termijn kunnen worden gerealiseerd voor het referentiebudget dat gemeenten via het Gemeentefonds ontvangen als fictief budget voor de brandweertaak;
- het instellen van een moratorium.

De startbijdrage voor de brandweer maakt onderdeel uit van deze perspectiefnota. In de bijlage zijn de startbijdragen van de gemeenten c.q. samenwerkingsverband opgenomen.

Preventie, organisatie risicobeheersing

In 2008 is de Visie op risicobeheersing vastgesteld. Een belangrijke aanleiding voor de ontwikkeling van deze visie is de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit). Daarnaast geeft de Wet Veiligheidsregio's aan dat de brandweer een belangrijke taak heeft op het gebied van preventie.

De visie op risicobeheersing beschrijft de visie van de RB op de uitvoering van preventie en de taakverdeling tussen de taakverdeling tussen de gemeentelijke afdeling Bouwen en Wonen en de brandweer. Uitgangspunt in deze visie is dat de brandweer de deskundige adviseur van het bevoegd gezag is op het gebied van brandveiligheid. Meer specialistische kennis op dit vakgebied zal nodig zijn voor grotere bedrijven en inrichtingen.

Opleiden en Oefenen

De missie en visie van opleiden en oefenen zijn gericht op het verbeteren van een kwalitatieve goede beroepsuitoefening. Opleiden is bekwaam worden en zijn; oefenen is bekwaam houden van brandweermensen. In het licht van "een levenlang leren" moeten brandweermensen in het kader van de nieuwe brandweeerleerorganisatie regelmatig worden bijgeschoold en getoetst, zodat de brandweermensen vakbekwaam blijven en groeien in een bepaalde functie.

De activiteiten op het gebied van opleiden en oefenen moeten de komende jaren zijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het repressieve personeel.

Kwaliteit is niet facultatief maar een eis, omdat de roep om professionalisering groot is, de aansprakelijkheid van de brandweer steeds meer in het geding komt en de eisen die de arbeidsinspectie stelt. Om de missie en doelen te verwezenlijken wordt het bestaand beleid voortgezet. De volgende ontwikkelingen zijn hierbij van belang.

a. De nieuwe brandweerleerorganisatie

De plannen rond de nieuwe brandweerleerorganisatie krijgen steeds meer vastomlijnde vorm. Dit nieuwe brandweeronderwijs is dual: leren doet de brandweerfunctionaris op het opleidingsinstituut en in de beroepspraktijk. Het nieuwe brandweeronderwijs gaat uit van een permanente leercyclus, is functie- en beroepsgericht en competentie gericht. Met name de opleiding Manschap A gaat naar verwachting in 2009 van start. Vóór deze datum moeten de instructeurs worden bijgeschoold.

Het diploma Instructeur behoudt zijn waarde. Wel is sprake van hiaten in de benodigde kennis en competenties wanneer men de vergelijking maakt tussen de oude en nieuwe wijze van opleiden.

Deze nieuwe brandweerleerorganisatie brengt tevens met zich mee dat leerplekbegeleiders moeten worden aangesteld. Voor de leergang Manschap A gaat het concreet om personen die werkzaam zijn in de korpsen van de onderwijsdeelnemers en minimaal 3 jaar ervaring hebben in de werkzaamheden die een Manschap A verricht.

Tevens zijn trajectbegeleiders benodigd. Deze verzorgen geen onderwijs maar richten zich vooral op de leerorganisatie. Naar verwachting is er één trajectbegeleider per 50 cursisten nodig. Door de regionale brandweer worden de opleidingen tot en met het niveau van onderbrandmeester verzorgd. Per saldo leidt dit tot een gefaseerde verhoging van de opleidingskosten van € 100.000 in 2010 tot € 200.000 structureel vanaf 2011.

b. Implementeren leidraad oefenen

Het implementeren van de Leidraad dient in relatie te worden gezien met de door het rijk gestelde dwingende kwaliteitseisen waaraan de brandweer op 1 januari 2010 moet voldoen.

Het verzorgen van oefeningen op monodisciplinair niveau wordt bij regionalisering van de Brandweer in Hollands Midden de verantwoordelijkheid van de regionale brandweer. Het oefenen dient te geschieden op basis van de Leidraad Oefenen dan wel als onderdeel van de kwaliteits-AMvB. Voorts wordt de regionale brandweer verantwoordelijk voor het oefenen van specialismen, de officieren van dienst en het grootschalig optreden. Gerekend wordt op een kostenpost van € 100.000 per jaar.

Dit bedrag voorziet in dekking van de kosten van een oefenleider en slot- en eindoefeningen. Kosten van het bijscholen van waarnemers, Virtual Reality-oefenen en e-learningssystemen, zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2009, zijn eenmalig en worden ten laste gebracht van de toegekende ESF-subsidie..

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

De afdeling Crisisbeheersing is, gelet op haar wettelijke taak en ontwikkelde expertise, belast met de voorbereiding van het grootschalig multidisciplinair optreden bij rampen en crises en zal zich ook in 2010 hier mee bezighouden. Evenals in 2009 zullen de afdelingsactiviteiten grotendeels in het teken staan van vereisten voortvloeiend uit de nieuwe Wet Veiligheidsregio's. De hieruit voortvloeiende eisen zijn neergelegd in de Basisvereisten Crisismanagement, vooruitlopend op de AMvB inzake de kwaliteit van de crisisbeheersing en brandweezorg. Op vergelijkbare wijze zal ook in 2010 veel aandacht worden besteed aan de versterking van de operationele voorbereiding van de brandweerkolom. Voor het jaar 2010 betekent dit dat aandacht wordt besteed aan de volgende thema's:

a. Intensivering Multidisciplinair Oefenen

De afgelopen jaren is de vraag toegenomen om meer gezamenlijk te oefenen. Met het oog hierop vindt ook vanaf 2009 een intensivering van de oefeninspanningen plaats, zowel ten aanzien van de bestuurlijke als de operationele oefeningen. Er is een ontwerp-oefenbeleidsplan opgesteld waarin de oefenambities en de beleidsuitgangspunten uiteen worden gezet. Hierbij zal ingezet worden op een verdergaande professionalisering van het oefenen, waarbij een competentiegerichte benadering wordt gehanteerd en innovatieve en tijdsefficiënte oefenmethodieken worden geïntroduceerd.

Met oog hierop zal voorgesteld gaan worden om in 2009 over te gaan tot de participatie in een Virtual Reality oefensysteem. Dit beleidsplan dient nog bestuurlijk te worden ingebracht en geldt voor de jaren 2010-2013.

Tevens wordt een begin gemaakt met het instrueren van uitvoerenden in de crisisbeheersing door middel van een e-learning systeem. Hierbij wordt gebruikgemaakt van internet gebaseerde applicaties. Dit alles vergt een investering in opleidingen van oefenleiders en coördinatoren. Hiermee worden de extra kosten voor de multidisciplinaire partners gefaseerd verhoogd van € 640.000 in 2009 tot € 922.000 in 2012. Een dergelijke oefenintensivering brengt daarnaast met zich mee dat in toenemende mate een beroep wordt gedaan op oefencapaciteit bij politie, GHOR, gemeenten en overige partners. Het beschikbaar zijn hiervan is echter een cruciale voorwaarde en dient in de aanloop hier naar toe in onderling overleg te worden afgestemd.

b. De ontwikkeling van de digitale bereikbaarheidskaart (DBK)

De digitale bereikbaarheidskaart beoogt te voorzien in een kwalitatieve informatievoorziening die straks bij wet wordt verondersteld. Een projectgroep van het NVBR heeft op het congres Digitale Bereikbaarheidskaart de stand van zaken toegelicht en de koppeling met projecten van het ministerie VROM, zoals de Basisregistraties Adressen en gebouwen (BAG) en de WABO (Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht). Nog in de eerste helft van dit jaar gaat een proef draaien, waarin de DBK wordt getest. Enkele korpsen en leveranciers willen hieraan meewerken.

Door de proef kunnen andere korpsen zien wat de toegevoegde waarde is. Hierdoor is de stap om aan te sluiten eenvoudiger te nemen. De proef is gebaseerd op de visie 'met één muisklik'. De DBK maakt het mogelijk om vanuit verschillende systemen in te loggen op digitale basisgegevens, die nodig zijn voor het bestrijden van een incident. De brandweer is binnenkort verplicht om gebruik te maken van de basisregistraties, die digitaal beschikbaar worden gesteld. De NVBR heeft hierop ingespeeld door de DBK te ontwikkelen. Door slim aan te sluiten op de basisregistraties en andere bronhouders is veel informatie straks met één muisklik beschikbaar. Hiermee kunnen korpsen straks veel sneller bereikbaarheidskaarten opstellen en altijd actuele kaarten op de tankautospuit meegeven. Zelfs regio-overschrijdend zijn de kaarten beschikbaar. Dit is de belofte van de digitale bereikbaarheidskaart, die nu snel werkelijkheid aan het worden is. Ons uitgangspunt is dat de aanvullende kosten worden gedekt uit de rijksbijdrage.

c. Project Handreiking Regionaal Risicoprofiel (POC)

Ingevolge het bepaalde in de (ontwerp-)Wet op de Veiligheidsregio's is het risicoprofiel van de gemeenten in de veiligheidsregio de basis voor de communicatie naar de burger. De NVBR, de Raad van Hoofdcommissarissen, GHOR Nederland en het Landelijk Overleg van Gemeentesecretarissen werken samen in een zogenaamde Portefeuillehouders Overleg Crisisbeheersing (POC) met het doel de benodigde afstemming te verkrijgen. Er zijn vier prioriteiten vastgesteld:

- begeleiding van de regionale implementatie van de wet en het besluit veiligheidsregio's;
- ondersteuning van de professionalisering van de crisisbeheersing;
- realisering van een adequate verbinding tussen de nationale, regionale en lokale crisisbeheersing;
- vergroting van de rol van burgerparticipatie en zelfredzaamheid binnen de crisisbeheersing.

Als eerste gezamenlijke project heeft het POC het initiatief genomen van een landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Gezien de termijn van beoogde inwerkingtreding van de wet krijgt vaststelling van de handreiking de hoogste prioriteit en is de urgentie hoog. Met instemming van het Veiligheidsberaad, de Raad van Hoofdcommissarissen, GHOR Nederland en het Landelijk Overleg van Gemeentesecretarissen zal de NVBR bij het ministerie van BZK subsidie aanvragen voor de directe projectkosten. De co-financiering geschiedt doordat de samenwerkende veiligheidsregio's door een substantiële capaciteitsinzet bijdragen aan de realisatie van het project.

Aristoteles

De behoefte aan sturing op prestaties en kwaliteit wordt al jaren onderkend waarbij wordt gezocht naar instrumenten in de zin van productbegrotingen, INK- of kwaliteitssystemen. De veiligheidsregio's, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de verschillende (belangen-) organisaties onderkennen de noodzaak van dergelijke instrumenten. Genoemd ministerie, de NVBR en GHOR Nederland start met de ontwikkeling van één landelijk uniform model prestatie meting en prestatieverantwoording binnen en voor alle veiligheidsregio's. Dit project heeft als werktitel 'Aristoteles' meegekregen. Invoering wordt beoogd in het begrotingsjaar 2010. Centraal staan de paraatheid en de meetbaarheid van prestaties te leveren door de hulpdiensten. Beoordeling vindt plaats op vier aspecten, te weten: de effectiviteit van inzet van personeel, materieel, de mate van geoefend zijn en de werking van (deel-) processen. Deze aspecten worden beoordeeld vanuit de hulpdiensten c.q. de in te zetten teams zoals RBT, ROT, COPI, GMK of gemeentelijk actiecentrum. In het model wordt ook het multidisciplinair optreden van andere 'leveranciers' van veiligheid verankerd, zoals waterschappen, openbaar ministerie, defensie etc. In de periodieke verantwoording wordt gebruik gemaakt van een zogenoemd dashboard met een verkeerslichtbeoordeling. In de projectstappen is onderkend dat verschillende fases worden gerealiseerd vanuit een groeimodel. Het veiligheidsberaad is akkoord gegaan met de invoering van dit landelijke model. In de wijze van implementatie kunnen de regio's differentiëren waarna te zijner tijd een mogelijkheid van benchmark ontwikkeld kan worden. De Veiligheidsregio Hollands Midden volgt de lopende pilots. Intussen wordt gewerkt om voor de vijf programma's prestatie-indicatoren te hanteren.

Cicero

In het Algemeen Bestuur van 13 november 2008 is een mededeling ingebracht inzake de ontwikkelingen van Cicero. Cicero is een meerjarenvisie op kwaliteit en innovatie van de brandweer. Beschreven wordt een perspectief richting 2011 om de inspanningen van de brandweer op een hoger kwaliteitsniveau te brengen.

In de afgelopen jaren heeft de brandweer wel geïnvesteerd in kwaliteitszorg (bijvoorbeeld in de regio Hollands Midden de pilot BZK: implementatie INK model en het aanstellen van een kwaliteitsmanager). Desondanks is de huidige aanpak binnen de brandweer te vrijblijvend gebleken en niet krachtig genoeg om te voldoen aan alle verwachtingen binnen en buiten de brandweer. De inspanningen binnen de brandweer steken nog steeds wat bleek af ten opzichte van bijvoorbeeld de politie en de zorgsector, waar wel dwingende afspraken zijn geformuleerd over kwaliteitsinspanningen. De GHOR is druk bezig met certificering en de politie evalueert al weer de derde visitieronde. Door vertegenwoordigers van de branche (netwerk kwaliteitszorg) is op een door het NVBR georganiseerde bijeenkomst, uitgebreid stilgestaan bij de gewenste ontwikkeling van kwaliteitszorg. Dit heeft de kaders voor het document Cicero opgeleverd. Er wordt onderscheid gemaakt in vier niveaus van kwaliteitszorg met bijbehorende benaderingen en verantwoordelijkheden. Tevens is de aanpak minder vrijblijvend en wordt de eigen verantwoordelijkheid van de branche benadrukt.

In de nieuwe visie is onderscheid gemaakt in de verschillende rollen van de leidinggevenden in kwaliteitszorg (rol van regionaal commandant, van de korpscommandant en van de postcommandant). De integrale verantwoordelijkheid van de kwaliteitszorg ligt bij de korpscommandant. In de praktijk kan deze gedelegeerd worden aan anderen, zoals bijvoorbeeld de postcommandant.

Besluitvorming:

- NVBR, Programmaraad Management en Bedrijfsvoering, Netwerk Kwaliteitszorg hebben de conceptnotitie Cicero vastgesteld;
- Bestuurscommissie heeft, na het beantwoorden van enkele vragen, Cicero goedgekeurd;
- Het veiligheidsberaad heeft de subsidie aanvraag (voor BZK) gefiatteerd.

Voor de ontwikkel- en organisatiekosten 2008, 2009 en 2010 wordt een subsidieaanvraag ingediend bij het Ministerie van BZK. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van € 1.860.000.

Vanaf 2011 zullen de landelijke organisatiekosten ten laste van de regio's komen. Uitgaande van jaarlasten van € 575.000 bedragen de kosten per regio € 23.000. Over de verdeelsleutel dienen nog wel nadere afspraken te worden gemaakt.

De kosten per regio voor eigen inspanningen en de daarbij behorende kosten bedragen in beginsel gemiddeld € 150.000 per jaar, afhankelijk van bestaande uitgaven voor kwaliteitszorg. Op dit moment is binnen de regionale brandweer reeds een functie van kwaliteitsmanager ingevuld. Deze functionaris kan een deel van de eerder aangegeven en beoogde inspanningen verrichten, zodat per saldo met een extra kostenpost van € 98.000 rekening moet worden gehouden vanaf 2011.

Het netwerk kwaliteit NVBR gaat voor de diverse niveaus instrumenten ontwikkelen. Deze instrumenten passen bij de rol die men vervult in het verbeteren van de organisatie en de werkprocessen. Gezien het lange aanlooptraject is binnen het netwerk kwaliteit al een start gemaakt met het ontwikkelen van de instrumenten. Zo is er een werkgroep innovatiecarrousel opgericht. Er bestaat binnen dit netwerk behoefte om ook met andere proefprojecten van start te gaan.

Lange termijnvisie van de brandweer

Op 12 augustus 2008 heeft de Bestuurscommissie Brandweer van het Veiligheidsberaad een concept position-paper uitgebracht waarin het richting wil geven aan de brandweezorg in Nederland. Dit betreft een lange termijnvisie met het oogmerk in Nederland te komen tot één visie op de brandweer. Overeengekomen is dat de bestuurscommissie en de NVBR trachten de trajecten 'lange termijnvisie brandweer' en de zogenoemde 'strategische reis' van de NVBR op elkaar te laten aansluiten.

Programma Gemeenschappelijke Meldkamer

Kwaliteit

De gemeenschappelijke meldkamer (GMK) ontwikkelde in 2008 de kwaliteit van medewerkers en processen. In het bijzonder werd aandacht geschonken aan een multidisciplinaire cultuur en aan het verbeteren en sturen op afspraken uit de Service Level Agreements (SLA's). Deze ontwikkelingen worden voortgezet.

Medewerkers werken in de dagelijkse gang van zaken aan vele verbeteringen. Een aantal verbeteringen krijgt prioriteit. Prioriteit wil niet alleen zeggen voorrang in het keuzeprocess maar ook extra sturing vanuit het management in combinatie met tijd en innovatie.

De prioriteiten voor 2009 zijn:

- Versterken van de multidisciplinaire integratie van medewerkers;
- Versterken van de bezetting en kwaliteit van leidinggevende functies;
- Toepassen van capaciteitsmanagement door het bewust kiezen bij de planning en inzet van kwaliteit en capaciteit;
- Kwaliteit van processen en de toepassing hiervan verbeteren en borgen, zowel in kwaliteitshandboeken als bij medewerkers;
- Herijkte SLA's laten vaststellen. De eerste SLA's bleken voor een deel prematuur. In 2008 is een start gemaakt met de herijking;
- Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van de invoering van een expertsysteem dat centralisten ondersteunt bij het werk.

Het perspectief van alle ontwikkelingen is het volgende:

- Werken medewerkers van de meldkamer volgens uniforme multidisciplinaire protocollen;
- Is er vergaande samenwerking met de afdeling teleservice van de politie Hollands Midden;
- Werken medewerkers volgens het principe van Front- en BackOffice;
- Werken centralisten volledig protocollair;
- Ondersteunt een expertsysteem de centralisten.

Resultaat hiervan is dat de kwaliteit van de aannames, behandeling en uitgifte van meldingen op alle disciplines verbeterd en geborgd wordt.

Programma GHOR

Het programmaplan 2010 voor de GHOR Hollands Midden is gebaseerd op de reeds ingezette initiatieven en activiteiten van de GHOR. De GHOR Hollands Midden verwacht voor de komende jaren een groei in activiteiten veelal als gevolg van wettelijke eisen. Deze analyse voor de komende jaren is vastgelegd in de nota Meerjarenperspectief GHOR Hollands Midden, vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 22 maart 2007 en in de Programmabegroting 2009 en meerjarenramingen 2010 – 2012. Behoudens de Wet op de veiligheidsregio's en de kwaliteits-AMvB zijn er in dit kader geen ontwikkelingen, dan eerder vermeld ten aanzien van de Geneeskundige Combinaties (GNK) en de risico's in de risicoparaagraaf.

Programma Oranje Kolom

Dekking loonkosten coördinerend gemeentesecretaris

Voor de wegvallende subsidiegelden ter dekking van de loonkosten van de coördinerend gemeentesecretaris is voor 2009 een oplossing gevonden binnen het programma brandweer. Voor 2010 moeten de lasten vanuit het programma worden gedragen. Op basis van werkzaamheden voor twee dagen per week is een budget van € 60.000 jaarlijks aan de orde.

Op 13 november 2008 heeft het Dagelijks bestuur zich uitgesproken over de invulling van de positie van de coördinerend gemeentesecretaris na 1 januari 2009. Besloten is de invulling van de functie per 1 januari 2009 te realiseren door continuering van de huidige situatie tot uiterlijk 1 januari 2011.

Vanuit de resultaatsbestemming 2008 stelt het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur voor om de bedragen voor 2009 en 2010 voor een totaal van € 120.000 te dekken uit de daarvoor te bestemmen reserve, voor de helft gedragen uit het resultaat op het programma brandweer, voor de andere helft gedragen uit het programma GHOR. De in de Perspectiefnota 2009 aangegeven dilemma's op het gebied van huisvesting zijn nog niet opgelost.

De Rampenbestrijding op orde

Het beleidsspeerpunt van BZK is 'de rampenbestrijding op orde op 1 januari 2010'. Dit speerpunt is in belangrijke mate de basis voor de verschillende ontwikkelingen binnen het Veiligheidsbureau en de Oranje Kolom.

Voor de gemeentelijke kolom is door de landelijke taskforce gemeentelijke processen een eindrapport opgesteld dat door het Veiligheidsberaad is vastgesteld. Het uitgangspunt is het hierin beschreven basisniveau gemeentelijke processen als leidraad te gaan gebruiken. De beschreven normen om de gemeentelijke processen rondom de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde te brengen zullen consequenties hebben waarover regionaal nog keuzes moeten worden gemaakt. Ook vanuit de nieuwe Wet Veiligheidsregio's en het kwaliteitsbesluit worden straks eisen gesteld.

Door de coördinerend gemeentesecretaris zal in samenwerking met de gemeenten en het BGC voorstellen nader worden uitgewerkt. Onderwerpen die in ieder geval aandacht vragen zijn:

- Crisiscommunicatie;
- opleiden, trainen en oefenen (inclusief e-learning);
- (actualisering) gemeentelijke deelplannen (relatie naar nieuw regionaal crisisplan);
- poolvorming (inclusief bereikbaarheidsafspraken/piket);
- alarmering en opschaling;
- (her)inrichten organisatie lokale crisisorganisatie (team bevolkingszorg; relatie met referentiekader crisisplan);
- participatie gemeenten in regionale crisisorganisatie (o.m. ROT);
- doorontwikkeling BGC (relatie met Veiligheidsbureau en andere betrokkenen).

Programma Veiligheidsbureau

Tot en met 2009 zijn de (personele) kosten voor het veiligheidsbureau, voor zover niet te financieren uit verkregen subsidiegelden, conform besluitvorming in het Dagelijks Bestuur, gedragen door brandweer, politie en GHOR (elk voor een derde deel). Voor het programma Veiligheidsbureau is 2009 een belangrijk jaar.

Daarin wordt namelijk, na de afronding van de regionale besluitvorming over de regionalisering brandweer en de afronding van het landelijke wetgevingstraject Wet VR's en bijbehorend kwaliteitsbesluit, in belangrijke mate bepaald voor welke opgaven de regio zich geplaatst ziet en wat daarvan de consequenties zijn voor organisatie, taak en werkwijze van het Veiligheidsbureau (inclusief de bijbehorende financiën en verdeelsleutel). Voor 2010 kent het benodigde budget in ieder geval het niveau van 2009, te weten € 185.000.

Onderwerpen die regiobreed in ieder geval in 2010 aandacht zullen vragen zijn:

- voorbereiding, implementatie en uitvoering Regionaal Beleidsplan;
- voorbereiding, implementatie en uitvoering referentiekader Regionaal Crisisplan;
- voorbereiding en implementatie convenant VRHM-BZK en overige aspecten wet VR's en kwaliteitsbesluit;
- ontwikkeling en implementatie kwaliteitssysteem;
- bestuursondersteuning (inclusief borging en monitoring);
- ontwikkelingen integrale veiligheid;
- implementatie en inrichting definitieve vormgeving Veiligheidsbureau (relatie met BGC en andere betrokkenen).

Het meerjarenplan Multidisciplinaire Informatievoorziening Veiligheid

Na consultatieronden is het meerjarenplan MIV 2009-2011 vastgesteld. Het meerjarenplan is tevens aangeboden aan het Veiligheidsberaad, het Korpsbeheerdersberaad en de minister van BZK. Gepland was dat op 1 november 2008 het meerjarenplan onderwerp van overleg zou zijn tussen het Veiligheidsberaad en het Korpsbeheerdersberaad. Het plan schetst de weg om te komen tot een open en gemeenschappelijke informatievoorziening binnen de veiligheidssector in 2011. Het meerjarenplan bevat een indicatieve begroting 2009 voor kosten van projecten en het bureau tot een totaalbedrag van een € 90 miljoen landelijk. Dit wordt gedekt voor € 26,1 miljoen door BZK en voor € 62,9 miljoen door 'het veld'. Een bedrag van (afgerond) € 1 miljoen is nog ongedekt.

Op dit moment wordt kennisgenomen van de aanbieding van het meerjarenplan MIV 2009-2011. De uitkomsten van het overleg worden afgewacht en zodra het ministerie van BZK de uitvoering wetgevend verplicht en financiële dekking biedt, wordt dit in de programmabegroting opgenomen.

Het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad heeft ingestemd de volgende prioriteiten:

1. invoering netcentrisch werken;
2. versterking functioneren meldkamers;
3. onderhoud en vernieuwing C2000 en
4. aansluiting basisregistraties.

6. ACTUELE RISICOPARAGRAAF

Algemeen

In de jaarstukken (programmabegroting en jaarbericht) wordt een risicoparagraaf opgenomen op grond van de BBV-voorschriften en artikel 16 van de financiële verordening. De in de programmabegroting 2009 en het jaarbericht 2007 vermelde risico's zijn opnieuw beoordeeld. In het jaarbericht 2008 en in de programmabegroting 2010 worden onderstaande risico's onderkend. Deze zijn onderscheiden in de vijf programma's.

Programma-overstijgend

Consequenties Wet op de Veiligheidsregio's en Kwaliteits-AMvB's

Tot en met het jaar 2008 omvatte het programma Veiligheidsbureau de raming voor de zogenoemde convenanten uit de kassiersfuncties voor Slachtofferhulp en Rode Kruis. Met de inwerkingtreding van de Wet op de Veiligheidsregio krijgt het programma een wezenlijk ander karakter. Nieuwe en anders belegde taken vergen een organisatorische inrichting van het Veiligheidsbureau, zoals geschetst in het programma. Dit geldt ook voor de bedrijfsvoeringsaspecten en positionering en financiering daarvan inclusief de eventuele dekking van de kosten van de coördinerend gemeentesecretaris voor de Oranje Kolom.

In 2008 is door het ministerie van BZK een concept-Kwaliteits-AMvB uitgevaardigd waarin additionele kwaliteitseisen worden opgenomen waaraan met name de brandweezorg aan dient te voldoen. Het is op dit moment niet duidelijk welke eisen in de uiteindelijke AMvB wordt opgenomen en welke impact deze zullen hebben op de operationele voorbereiding en de taakuitvoering in de regio.

Begrotingswijziging 2009

In de vergadering van 5 maart 2009 wordt een begrotingswijziging aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd dat voorziet in de budgettaire verwerking van de afschaffing van de pseudo WW-premie en de CAO-ontwikkelingen bij de politie voor de GMK. Indien niet wordt besloten tot vaststelling van deze begrotingswijziging zal de uitwerking evenwel in de basisraming voor 2010 tot uitdrukking worden gebracht.

Aflopen Collectieve Arbeidsovereenkomst

De huidige CAO loopt af per 1 juli 2009. De onderhandelingen zijn gestart, evenwel is thans niet aan te geven hoe de uitkomsten van de nieuwe CAO zullen uitpakken ten opzichte van de geïndexeerde loonsommen.

Gemeenschappelijke Meldkamer

Ontwikkelingen op het gebied van de GMK en de kostengevolgen hiervoor zijn voor de regionale brandweer en de GHOR onvoldoende voorspelbaar en beheersbaar. Dergelijke kosten kunnen niet binnen de begroting worden opgevangen.

De regionale brandweer en de GHOR streven ernaar de afgesproken kosten tussen de kolommen te handhaven. Kostengevolgen van GMK ontwikkelingen zijn voor de regionale brandweer en de GHOR niet binnen hun begroting op te vangen. Indien een dergelijke situatie zich voordoet is aanvullende besluitvorming nodig.

Programma Brandweer

Veiligstellen van het convenant

In dit kader is het relevant dat het convenant ervan uit gaat dat alle gemeenten deelnemen aan de regionalisering om de tweede tranche van de rijksbijdrage ad. € 711.000 veilig te stellen.

BDUR: subsidiekorting

Een maatregel van het kabinet is een taakstelling op subsidies vanaf 2009. Het BDUR geldt op dit moment als subsidie en zal om die reden een bijdrage aan de taakstelling moeten leveren. Er is nog geen definitieve besluitvorming bekend over de hoogte van de taakstelling op het BDUR.

Verdere implementatie Basisvereisten Crisismanagement

De door de minister van BZK opgestelde Basisvereisten Crisismanagement stellen aanvullende eisen aan het stelsel van multidisciplinaire coördinatiemechanismen. Aangezien de basisvereisten nader aangescherpt worden, is nog niet exact duidelijk welke (financiële) gevolgen dit voor de regio Hollands Midden zal hebben.

Opheffing Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding (LFR)

Het Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding (LFR) zal voor 2010 ophouden te bestaan. Dit heeft consequenties voor het beheer van het materieel van BZK. Waar de verantwoordelijkheid hiervan komt te liggen is tot op heden nog onduidelijk. De begeleiding van landelijke aanbestedingen zal voor een deel verschuiven naar andere organisaties; hierbij valt te denken aan regio's of aan afdelingen binnen de politie.

Bezuinigingen BZK

Het landelijk terugdringen van het aantal compagnieën en het meerdere malen mondeling aangeven dat in de nabije toekomst de vervanging van het materiaal ten behoeve van rampenbestrijding niet meer in zijn geheel zal worden vervangen door BZK. Het betreffen hier de haakarmvoertuigen, materieel voor grootschalige hulpverlening, specialistische hulpverlening en de pompompen. De regio zal een besluit moeten nemen om deze vervangingsinvesteringen in de begroting te accommoderen. In welke mate BZK een financiële bijdrage levert deze overgang is nog niet duidelijk. Het betreffen hier maximaal drie haakarmen en vier Dompel Pomp Units en twee Dompel Pomp Aanhangers.

BDUR: de beheerskosten van C2000

De verdeling van kosten C2000 over de disciplines is nog steeds een aandachtsgebied.

Wet- en regelgeving (ARBO)

De verandering in wet- en regelgeving op het gebied van ARBO vragen meer op het gebied van ARBO advies, nieuwe middelen en een professionalisering van het onderhoud. Daarnaast is het materieel door overnames van specialismen toegenomen en is er door de Arbeidstijden Wet en de kwaliteitsimpuls minder tijd beschikbaar voor onderhoud bij de gebruikers (repressieve diensten). De vraag naar een professionalisering van het onderhoud en de afname in beschikbare tijd leidt tot een verdergaande uitbesteding van onderhoud aan gespecialiseerde bedrijven, tijdsinspanning van de afdeling en in opleiden van personeel. Daarnaast vragen de ontwikkelingen op het gebied van ARBO nieuwe middelen voor het deskundig en veilig werken. Voorbeelden zijn klimbeveiligingen op redvoertuigen, Arboladderrekken op tankautosputten, warmtebeeldcamera's, geluidsbeperkende maatregelen op pompen, communicatiemiddelen en duikmateriaal. De toename in materieel en de noodzakelijke innovaties leiden tot meer en complexere aanbestedingen.

Tenslotte wordt aandacht gevraagd voor aanpassingen aan de voertuigen volgens de meest recente brancherichtlijnen. Hierbij kan worden gedacht aan het voeren van nieuwe optische signalen.

Continuering EV-beleid

In 2009 is voor de RB de ontwikkeling en de inrichting van een professionele organisatie voor het beleid Externe Veiligheid van groot belang. Tijdelijke financiering hiervan geschiedt onder andere via de programmafinanciering.

Tweede loopbaanbeleid

Momenteel vindt onderzoek plaats naar de consequenties van het tweede loopbaanbeleid. Bij de vaststelling van de nieuwe CAO hebben de gemeenten een aantal verplichtingen op zich genomen: o.a. het overgangsrecht met alle financiële consequenties en de verplichtingen ten aanzien van het faciliteren van die tweede loopbaan (loopbaanoriëntatie en scholingskosten zijn daar onderdeel van). De kosten van het loopbaanbeleid zitten niet zozeer in de directe scholingskosten (school- en collegegelden), maar veeleer in indirecte zaken (verletkosten) en in het overgangsrecht. De financiële consequenties zullen in beeld moeten worden gebracht t.a.v. de volgende kosten:

- scholing en training;
- verlet en vervanging;
- loopbaanadviseur;
- assessments en trajecten Erkenning Verworven Competenties;
- door- en uitstroomtrajecten.

Afspraken dienen te worden vastgelegd, bijvoorbeeld over de doorstroom naar niet-bezwarende functies.

Programma Gemeenschappelijke Meldkamer

Met extra aandacht en monitoring kunnen risico's tijdig herkend worden en kunnen maatregelen genomen worden om de effecten te beperken en te beheersen. De volgende risico's worden onderkend:

- Samenwerken en samenvoegen vraagt veel van mensen. Cultuurverschillen blijven lang in stand. Kolomoverschrijdend werken en een vergaande samenwerking tussen GMK en de afdeling teleservice kan hierdoor langer duren dan de uitgesproken ambitie.
- Werken met protocollen en een nieuw systeem kunnen als bedreigend worden ervaren. Vernieuwingen en ogenschijnlijke beperking van autonomie kunnen weerstand oproepen waardoor het realiseren van verbeteringen in de behandeling van meldingen vertraagt.
- Een ander risico is het ontbreken van een financiële dekking voor het beoogde expertsysteem. Uitblijven of vertragen hiervan heeft invloed op de toepassing van protocollen.
- De vacaturevervulling van leidingfuncties blijft moeizaam. Het niet kunnen invullen van deze vacatures heeft invloed op de aansturing van medewerkers en processen en daarmee op de te leveren kwaliteit.

BTW-heffing achtergebleven centralisten bij Regionale Brandweer

Het meldkamerpersoneel van de brandweer is in 2007 grotendeels in dienst getreden bij de Politie Hollands Midden. Echter een tiental personeelsleden heeft gekozen voor het behoud van hun aanstelling bij de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden. Het werkgeversgezag van deze medewerkers is gedelegeerd aan de beheerder van de GMK. Uit informeel overleg met de belastingdienst door de Politie Hollands Midden is naar voren gekomen dat over de ter beschikkingstelling van deze meldkamer-centralisten wel omzetbelasting verschuldigd zou zijn. Dit wordt bestreden maar dient wel als risico te worden aangemerkt. De eventueel verschuldigde omzetbelasting belooft een bedrag van circa € 115.000.

Doorwerking derde bestuurlijke rapportage 2008

In de derde bestuurlijke rapportage 2008 is aangegeven dat een akkoord over de financiële dekking voor het tekort van 2008 is bereikt, maar nog niet voor de komende jaren.

Integratie van meldkamerprocessen

In de stappen die zijn gezet naar verdere integratie van meldkamerprocessen (o.a. nieuw meldkamersysteem) kan het zijn dat deze ontwikkelingen kunnen leiden tot nadere investeringen binnen het brandweerdomein om de vereiste operationele informatievoorziening te kunnen borgen

Programma GHOR

Voor de risico-analyse is uitgegaan van de acties die de GHOR heeft ondernomen op de haar onderkende risico's. Bij elk risico is aangegeven wat de GHOR gedaan heeft om het risico te verminderen. Uitgegaan is van de meest recent onderkende risico's in de programmabegroting 2009, conform de bestuurlijke rapportage vastgesteld op 11 december 2008. Ten opzichte van deze bestuurlijke rapportage voorziet de GHOR op dit moment geen nieuwe risico's.

Operationele inzet

De kosten van een operationele inzet bij GRIP 1 en GRIP 2 zijn voor rekening van de GHOR. De kosten van een inzet bij GRIP 3 en GRIP 4 zijn voor de rekening van de gemeente waar de inzet plaatsvond. Het aantal inzetten wordt in sterke mate beïnvloed door het landelijk en regionaal veiligheidsbesef en de GRIP-procedure. Voor de GHOR vormen het aantal en de duur van operationele inzetten met een GRIP 1 en GRIP 2 een risico.

Vanaf 1 september 2008 heeft de GHOR met de RAD Hollands Midden afspraken gemaakt om de inzet van de Officier van Dienst Geneeskundig in lijn te brengen met de GRIP procedure. De kosten van de GHOR voor inzetten, niet zijnde GRIP, worden hierdoor verlaagd. Het risico voor een GRIP 1 en GRIP 2 blijft bestaan en zijn voor de GHOR niet beïnvloedbaar. De GHOR accepteert de operationele inzet als een risico.

PSHOR

Met betrekking tot afspraken met de PSHOR-instellingen zien de GHOR en de betrokken GGZ-instellingen dat door de verandering in het ziektekostenstelsel (DBC) het risico bestaat dat ziektekostenverzekeraars niet meer bereid zijn de kosten bij de deelnemende (GGZ-) instellingen voor de voorbereiding op grootschalige incidenten te financieren. Bij het ondertekenen van de overeenkomst over PSHOR in 2004 is hier door de Raden van Bestuur al op gewezen. Een dergelijk besluit leidt tot hogere kosten voor het opleiden, trainen en oefenen van en het overleg met desbetreffende PSHOR-functionarissen.

De GHOR verwacht dat de kans op deze situatie vanaf 2009 groot is. Het financiële effect is naar verwachting € 15.000 – € 25.000 per jaar. Besluitvorming moet nog plaatsvinden.

Opleiden, trainen en oefenen

Toepassing van landelijke eisen op het gebied van (gestandaardiseerde) opleidingen, trainingen en oefeningen kunnen leiden tot hogere kosten die in de begroting niet kunnen worden opgevangen. De behoefte voor deelname van de GHOR Hollands Midden aan lokale oefeningen door brandweer en gemeenten neemt toe. De GHOR is regionaal georganiseerd. Deze lokale behoefte zet de beschikbare middelen van de GHOR onder druk. Ook de regionale behoeften aan multi- en monodisciplinaire opleiden en oefenen zetten de beschikbare middelen van de GHOR onder druk. Voor de invoering en het gebruik van innovatieve leermethodes zoals het systeem van virtueel oefenen is een bedrag in de begroting geraamd. Het risico bestaat dat dit bedrag te laag is.

Door actieve deelname aan de voorbereiding van het multidisciplinaire meerjaren opleidings- trainings- en oefenplan wil de GHOR borgen dat het ambitieniveau in overeenstemming is met de beschikbare capaciteit. Indien dit niet mogelijk blijkt is aanvullende besluitvorming over benodigde middelen vereist. VWS stelt jaarlijks aan de 11 traumazorgregio's een bedrag van ca. € 1 miljoen per regio beschikbaar voor opleiden, trainen en oefenen (OTO). Het ziekenhuis dat tevens traumacentrum is beheert deze middelen en stelt samen met de zorginstellingen en de GHOR het OTO-plan op. GHOR Hollands Midden en GHOR Haaglanden hebben een actieve rol hierin, mede in het licht van de toezichthoudende rol van de RGF.

GHOR Hollands Midden faciliteert met GHOR Haaglanden de extra behoefte aan monodisciplinair opleiden, trainen en oefenen.

Informatiseringprojecten

De GHOR stuurt op beperking van kosten van informatiseringprojecten. Het risico van kosten voor toekomstige informatiseringprojecten en de financiële gevolgen ervan wordt onderkend.

Een mogelijk informatiseringproject is de ontwikkeling en introductie van een slachtoffervolgsysteem. Nader onderzoek en inventarisatie van een dergelijk systeem zijn nodig. Indien zich de situatie voordoet zal de GHOR deelname en financiering ervan aan het bestuur voorleggen.

Geneeskundige Combinaties (GNK's)

Het ministerie van BZK is voornemens het aantal GNK's te verminderen en het beheer en verantwoordelijkheid van het materieel aan de regio over te dragen. In de regio Hollands Midden zal reductie plaatsvinden van twee naar één GNK. Risico's voor de GHOR zijn: de opkomsttijd en het contract met de spoorse partijen over de Groene Harttunnel. De opkomsttijd van maximaal 60 minuten kan niet meer gegarandeerd worden en overschrijdt daarmee de norm. De in de overeenkomst tussen de vier betrokken gemeenten en de spoorse partijen afgesproken inzet van twee GNK's binnen 60 minuten bij de Groene Harttunnel kan niet meer nagekomen worden. GHOR Hollands Midden heeft de optimale organisatie van de GNK in de regio Hollands Midden met de financiële gevolgen onderzocht. Ook de gevolgen voor de afgesloten overeenkomst met de spoorse partijen zijn hierbij betrokken. In de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 29 januari 2009 is een notitie "De geneeskundige combinatie, een gezamenlijke verantwoordelijkheid" aangeboden. Het DB heeft de Regionaal Geneeskundig Functionaris (RGF) opdracht gegeven te streven naar de uitkomst van de notitie, met name landelijke uniformiteit en spreidingsplan per 1 januari 2010. indien BZK negatief reageert op de voorstellen van GHOR Nederland wordt de RGF gemandateerd de beide ambuvoertuigen met aanhanger en de SIGMA-bus met aanhanger van de GNK Leiden over te nemen, in ieder geval tot 1 januari 2011. De overnamekosten van GNK-Leiden zijn nog niet bekend. De reguliere omwisselings- en vernietigingskosten bedragen € 22.000 excl. BTW in de even jaren en € 32.000 excl. BTW in de oneven jaren. Op dit moment wordt het standpunt van BZK afgewacht op het voorstel van GHOR Nederland. In deze risicoparagraaf is dan ook de uitvoering van het DB-besluit opgenomen.

Programma's Oranje Kolom en Veiligheidsbureau

Indien de (nieuwe) kwaliteitsnormen voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing niet behaald worden voldoet de VRHM niet aan de wettelijke kaders die naar verwacht vanaf 1 januari 2010 gelden. Risico's bij het realiseren van de beoogde kwaliteitslag voor zowel het Veiligheidsbureau als het BGC liggen uiteraard op het terrein van de beschikbare capaciteit en middelen. De capaciteit van het BGC (3,0 fte) en het Veiligheidsbureau (2,0 fte) is in ieder geval beschikbaar om een aantal onderwerpen ter hand te nemen. Of de huidige opzet en organisatie van BGC en Veiligheidsbureau voldoen zal in de loop van 2009 helder worden. Voor implementatie en uitvoering van de kwaliteitslag binnen de gemeentelijke processen zal in 2010 een stevig bedrag moeten worden gereserveerd. Efficiencyvoordeel is wellicht te behalen in de gemeentelijke begroting.

7. OVERZICHT AANWENDING HOGERE RIJKSBIJDRAGE EN GEMEENTELIJKE BIJDAGEN 2010

aanwending verhoging rijksbijdrage vanaf 2010	BEDRAGEN (* € 1.000)		
	raming 2010	raming 2011	
Programma en onderdeel			
PROGRAMMA-OVERSTIJGEND			
consequenties Wet op de Veiligheidsregio's/kwaliteits-AMVB's			p.m.
BDVR-rijksbijdrage	964	1.444	
<i>subtotaal</i>	964	1.444	
PROGRAMMA BRANDWEER			
regionalisering Brandweer in Hollands Midden (in startbijdrage opgenomen)			
nieuwe brandweerleerorganisatie	-100	-200	
implementatie leidraad oefenen	-100	-100	
intensivering multidisciplinair oefenen (totale kosten voor de vier disciplines)	-150	-245	
project digitale bereikbaarheidskaart	0	0	p.m.
project Handreiking Regionaal Risicoprofiel	0	0	p.m.
project Aristoteles	0	0	p.m.
project Cicero	0	-98	p.m.
implementatie Basisvereisten Crisisbeheersing (pikettering/informatiemanager)	-145	-145	
CEDRIC (als opvolger van MultiTeam)	-125	-125	p.m.
lange termijn visie brandweer			p.m.
<i>subtotaal</i>	-620	-913	p.m.
PROGRAMMA GEMEENSCHAPPELIJKE MELDKAMER			
kwaliteit			
<i>subtotaal</i>	0	0	
PROGRAMMA GHOR			
ontwikkelingen: geen	0	0	
<i>subtotaal</i>	0	0	
PROGRAMMA ORANJE KOLOM			
vormgeving en inrichting BGC, onderdeel dekking loonkosten CGS t.i.v. reserve	0		
de Rampenbestrijding op orde			p.m.
<i>subtotaal</i>	0	0	p.m.
PROGRAMMA VEILIGHEIDSBUREAU			
vormgeving en inrichting Veiligheidsbureau		0	
Meerjarenplan Multidisciplinaire Informatievoorziening Veiligheid			p.m.
<i>subtotaal</i>	0	0	p.m.
generaal totaal	344	531	p.m.

Gemeenten/samenwerkingsverbanden en inwonergegevens per 1 januari 2008		PROGRAMMA BRANDWEER			GMK	GHOR	OK	VB	totaal
		gewogen index 2010			1,83	1,37	0,27	0,28	
		startbijdrage 2010	102,00%	per inwoner	1,87	1,40	0,28	0,29	
		(herziene versie 22-01-2009)							
Alphen aan den Rijn	71.658	4.906.333	5.004.460	69,84	133.757	100.135	19.735	20.466	5.278.552
Bodegraven	19.423	1.077.667	1.099.220	56,59	36.255	27.142	5.349	5.547	1.173.513
Boskoop	15.217	763.000	778.260	51,14	28.404	21.264	4.191	4.346	836.465
Gouda	70.857	5.346.000	5.452.920	76,96	132.262	99.016	19.514	20.237	5.723.948
Hillegom	20.348	1.039.333	1.060.120	52,10	37.982	28.434	5.604	5.811	1.137.951
K5-gemeenten	53.966	4.191.667	4.275.500	79,23	100.733	75.412	14.862	15.413	4.481.920
Kaag en Braassem	25.252	1.552.667	1.583.720	62,72	47.135	35.287	6.954	7.212	1.680.309
Katwijk	61.180	3.132.000	3.194.640	52,22	114.199	85.493	16.849	17.473	3.428.654
Leiden	116.878	9.252.333	9.437.380	80,75	218.164	163.325	32.188	33.380	9.884.438
Leiderdorp	26.376	1.159.000	1.182.180	44,82	49.233	36.858	7.264	7.533	1.283.068
Lisse	22.131	1.439.333	1.468.120	66,34	41.310	30.926	6.095	6.321	1.552.771
Moordrecht	8.155	453.667	462.740	56,74	15.222	11.396	2.246	2.329	493.933
Nieuwerkerk aan den IJssel	21.741	1.241.667	1.266.500	58,25	40.582	30.381	5.987	6.209	1.349.660
Nieuwkoop	26.777	1.394.333	1.422.220	53,11	49.982	37.418	7.374	7.648	1.524.642
Noordwijk	24.906	1.425.000	1.453.500	58,36	46.490	34.804	6.859	7.113	1.548.765
Noordwijkerhout	15.399	852.667	869.720	56,48	28.744	21.519	4.241	4.398	928.622
Oegstgeest	22.367	881.000	898.620	40,18	41.750	31.256	6.160	6.388	984.174
Reeuwijk	12.803	725.000	739.500	57,76	23.898	17.891	3.526	3.657	788.471
Rijnwoude	18.704	1.312.667	1.338.920	71,58	34.913	26.137	5.151	5.342	1.410.463
Teijlingen	35.308	2.129.000	2.171.580	61,50	65.906	49.339	9.724	10.084	2.306.633
Voorschoten	22.861	1.074.000	1.095.480	47,92	42.672	31.946	6.296	6.529	1.182.923
Waddinxveen	25.638	1.151.000	1.174.020	45,79	47.856	35.827	7.061	7.322	1.272.085
Zevenhuizen-Moerkapelle	10.314	594.333	606.220	58,78	19.252	14.413	2.840	2.946	645.671
Zoeterwoude	8.303	631.333	643.960	77,56	15.498	11.603	2.287	2.371	675.719
	756.562	47.725.000	48.679.500		1.412.199	1.057.220	208.357	216.074	51.573.350